

УДК 81'1-13:1:008

DOI <https://doi.org/10.52726/as.humanities/2023.2.13>**Ю. В. ШАРАПАНОВСЬКА***аспірант кафедри романо-германської філології**та методики викладання іноземних мов,**Міжнародний гуманітарний університет, м. Одеса, Україна**Електронна пошта: yuliia.sharapanovskaya@gmail.com**<https://orcid.org/0000-0002-5397-2941>***КОНЦЕПТ PANDEMIC В АНГЛОМОВНОМУ МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ**

Концепт PANDEMIC швидко розвинувся за останні три роки та активно вивчається на вербальному та паравербальному рівні лінгвістами різних країн. Сутність концепту як ментального утворення суттєво змінилася за період пандемії коронавірусу SARS-2019, яка вплинула на різні сторони життя людства, що призвело до змін у лінгвістичному складі мов на лексичному, граматичному та інших мовних рівнях. Особливо помітним цей вплив є в англійській мові, яка слугувала джерелом лексичного наповнення інших мов одиницями, що пов'язані з темою розповсюдження коронавірусної інфекції. Дослідження концепту PANDEMIC вимагає різнобічних підходів та використання комплексної методики. Досліджуваний концепт відноситься до категорії універсальних, проте в різних лінгвокультурах існують певні особливості його сприйняття. Структуру концепту розроблено за допомогою визначення його ядерного й периферійного шарів на основі проведеного лексикографічного аналізу, а також асоціативного та ідентифікаційного експериментів. Ядро концепту вміщує найтиповіші та найуживаніші складники, які відносяться до бази концепту, периферія утворюється більш узагальненими, абстрактними та неочевидними компонентами, які утворюють інтерпретаційне поле концепту та залежать від мовної культури, а також від індивідуальних ментальних інтерпретацій окремої людини. Центральне місце у структурі концепту належить основному поняттю, яке називають ядром цього концепту, а специфічні національні, культурні та особистісні поняття винесено на периферію. Структура концепту є сукупністю поняттєвого, образного й оцінного компонентів, між якими існує взаємозв'язок та взаємозалежність. Такі експериментальні методи дослідження концептів, як асоціативний та ідентифікаційний експерименти, дозволяють отримати специфічну інформацію індивідуального, емоційного та оцінного характеру, виявляють його найбільш вагомі складові. Поняттєвий компонент враховує основні семантичні елементи концепту, а образно-оцінний – його ціннісно-сміслові параметри. В основі формування концепту знаходяться його асоціативні зв'язки та особливості культурно-історичного формування лінгвокультури. Виявлені при зіставленні мовних одиниць відмінності інтерпретуються як когнітивні відмінності вираженими ними концептами в різних національних концептосферах і формулюються на основі конкретних мовних когнітивних ознак у конкретній картині світу. Залучення даних словників дає змогу виокремити ядро і периферію для лексичного опису позначеного концепту на всіх рівнях: від слів і стійких описів до фразеологізмів. Під час дослідження концепту доцільною є розробка моделі його лексико-семантичного поля. Семантичне поле можна визначити як сукупність мовних одиниць, пов'язаних спільністю змісту, що відображають схожість явищ. У результаті проведеного аналізу концепту PANDEMIC когнітивні ознаки було класифіковано за частотністю згадування їх в асоціативних есе, а також ідентифікацією експертами під час проведення експерименту. Найбільш значущими ознаками концепту PANDEMIC визначені ті, що пов'язані зі шкодою для здоров'я, лікуванням, ізоляцією та вакцинацією, найменш значущою – позитивний економічний ефект.

Ключові слова: концепт, пандемія, лексико-семантична група, ядерний шар, периферійний шар, вербальна репрезентація, когнітивні ознаки.

Вступ. Одним з найбільш серйозних викликів 21 століття стала пандемія коронавірусу. Епідеміологічна ситуація зачепила безліч сфер життя як окремих людей, так і світової спільноти. На сучасному етапі феномен "пандемія" вивчають крізь призму різних наук: психологія, соціологія, медицина, економіка тощо. Вербальна та паравербальна репрезентація цієї теми в різних видах дискурсу перебуває у фокусі уваги вчених-лінгвістів. Дослідники займаються описом структурно-семантичних особливостей

неологізмів і характерних змін у словниковому складі мови даного періоду, аналізом структури фразеологічних одиниць, що з'явилися в період пандемії, вивченням метафоричної репрезентації коронавірусу в дискурсі ЗМІ, а також проведенням соціолінгвістичних досліджень різних видів дискурсу, пов'язаних із коронавірусом. З погляду когнітивної лінгвістики цікавим видається вивчення поняття пандемії в дискурсивному просторі медійного дискурсу з подальшим аналізом процесу концептуалізації цього

явища у свідомості представників як у мовному просторі взагалі, так і конкретної мови зокрема.

Поставлення проблеми. Стрижневим елементом будь-якого виду дискурсу є концепт – базове поняття когнітивної лінгвістики. Концепт являє собою розумовий образ, закріплений у свідомості індивіда за допомогою накопиченого ним досвіду, і містить асоціативні та оцінні елементи, абстрактні й ментальні ізоглоси [Голобородько]. Концепт не виникає зі значення слова, а являє собою квінтесенцію прямої номінації та супутніх набраних значень, які стоять за нею.

Структура концепту – складне явище, яке по-різному визначається лінгвістами. Деякі мовознавці вважають доцільним структурувати концепт за допомогою його польових описів з визначенням ядра й периферії, при тому наголошують на більш гнучкій структурі концепту на відміну від структури окремої лексеми [Загнітко]. Концепт вважають рухомим утворенням, що може комбінуватися з іншими концептами, змінюватись та актуалізуватись у різних компонентах [Радзівська]. Ядерний шар вміщує найтипівіші та найуживаніші складники, які відносяться до бази концепту. Чим складніше та ширше концепт, тим більше когнітивних ознак він охоплює. Периферійний шар утворюється більш узагальненими, абстрактними та неочевидними компонентами, які утворюють інтерпретаційне поле концепту. Периферійний шар є залежним від мовної культури, а також від індивідуальних ментальних інтерпретацій окремої людини. Саме цей шар допомагає проникнути до національних, етноспецифічних та лінгвокультурних реалій, які пов'язані із ментальними настановами суспільства.

Структура концепту репрезентується полем, центральне місце якого належить основному поняттю, яке є ядром цього концепту, при тому специфічні національні, культурні та особистісні поняття винесено на периферію [Gallesse].

Аналіз попередніх досліджень. Вчені-лінгвокультурологи розподіляють шари конспекту на поняттєвий, образний та ціннісний. Поняттєвий компонент включає основні первинні ознаки та вважається основним та обов'язково присутнім. Так, А. Приходько визначає, що поняттєвий компонент є еквівалентним лексич-

ному змісту, завжди фіксується у лексикографічних джерелах і може включати емпіричні, енциклопедичні, стереотипні й прототипні знання [Приходько, 2008 : 57–58].

Багато лінгвістів говорять про ціннісний компонент, як не менш важливий за поняттєвий, тому що саме через нього відтворюється національні, етноспецифічні та ментальні риси концепту [Evans]. Саме цей компонент уможливає виділення культурних та ціннісних доміант конкретної культури, який є найважливішим у мові.

Професор І. Шевченко говорить про тісний взаємозв'язок між поняттєвим, образним та ціннісним компонентами, а також про динамічність структури лінгвокультурного концепту [Шевченко].

Зважаючи на проведений аналіз підходів до вивчення структури концепту, у статті спираємося на сприйняття структури концепту як сукупності поняттєвого, образного й оцінного компонентів як взаємопов'язаних та взаємозалежних складників. Поняттєвий компонент враховує основні семантичні елементи концепту, а образно-оцінний – його ціннісно-сміслові параметри.

З позицій когнітивної семантики можна виділити універсальні та специфічні концепти. До універсальних концептів відносяться такі, які мають узагальнене сприйняття та визначаються без залежності від національності, культури або ментальних особливостей. Поняттєвий компонент домінує в універсальних концептах, образно-оцінний практично або повністю відсутній. Специфічні концепти тісно пов'язані з конкретною лінгвокультурою, національністю, професією тощо. Наряду з поняттєвим компонентом, велике значення у специфічних концептах належить образно-оцінному.

Концепт PANDEMIC відносимо до універсальних концептів, оскільки його сприйняття стосується кожного, не зважаючи на національність або рід занять. Його універсальність найбільш чітко проявилася саме у період 2020–2023 років, коли було ВОЗ було офіційно оголошено пандемію коронавірусної хвороби [Shkvorchenko et. al.].

Виклад основного матеріалу. Дослідження семантики мовних одиниць, об'єктивних концептів, дозволяє отримати доступ до змісту

концептів як ментальних одиниць. Метод семантико-когнітивного аналізу припускає, що в процесі лінгвокогнітивного дослідження значення змісту ми переходимо до змісту концептів в ході особливого етапу опису – когнітивної інтерпретації. Когнітивна інтерпретація – це етап семантико-когнітивного аналізу, без якого дослідження залишається в рамках лінгвістичної семантики [Бахрушин]. Семантико-когнітивний підхід у лінгвокогнітивних дослідженнях свідчить, що шлях дослідження "від мови до концепту" є найбільш надійним і аналіз мовних засобів дозволяє найбільш простим і ефективним способом виявити ознаки концептів і змодельовати концепт [Hartley]. Наразі все більше і більше вчених у своїх лінгвістичних дослідженнях звертаються до методики фреймового аналізу.

Дуже складно дати чітке визначення окремого концепту, так як його зміст неоднозначний. Кожна людина в залежності від свого досвіду, соціальної сфери, в якій вона знаходиться, сприймає концепт по-різному. І не обов'язково, що відмінності будуть спостерігатися у носіїв різних мов, цілком можливо, що відмінності будуть спостерігатися навіть у близьких людей, так як присутні суб'єктивно-особистісні аспекти. Експериментальні методи дослідження концептів, зокрема асоціативний експеримент, дозволяють отримати специфічну інформацію індивідуального, емоційного та оцінного характеру, а також виявляють найбільш важливі складові елементи концепту [Лисиченко]. Наразі існує досить багато різновидів асоціативного експерименту (вільний, спрямований, рецептивний тощо), створені різні типології асоціацій, що дозволяють отримати конкретні результати на матеріалі різних мов, а також видані словники асоціативних норм. Основою формування концепту, його асоціативних зв'язків є особливості культурно-історичного формування нації та, відповідно, мовної картини світу. Таким чином, сприйняття одного явища не може бути однаково у всіх народів, а відмінності віддзеркалюються з урахуванням соціальних, культурних, економічних, територіальних, кліматичних та безумовно лінгвістичних відмінностей. Асоціативний експеримент дозволяє максимально наблизитися до ментальної лексики, вербальної

пам'яті, культурним стереотипам конкретного народу. Спостерігається широке використання асоціативного експерименту в психології, психолінгвістиці, соціології. Асоціативний експеримент допомагає виявити зміст концепту в когнітивному розумінні носіїв мови і впорядкувати за важливістю концепт-ознак. Ядро мовного пізнання включає ті асоціації в асоціативно-вербальній мережі, які мають найбільше число зв'язків, виділених на основі принципу частотності. Поняття асоціації було закладено в основі багатьох мережевих розумових моделей, по сутності представляють собою ланцюги одиниць, що стосуються відносин асоціацій різного типу. Це також є важливим для визначення тривалої пам'яті, що враховується перевагою утворень асоціативного характеру. Підкреслюється також важливість цього поняття для когнітивного розвитку дитини. Асоціативні норми можна встановити за результатами проведеного експерименту, що дозволяє їх використовувати як джерело унікальної лінгвістичної та паралінгвістичної інформації. Чим більша кількість учасників експерименту, тим вище їхня статистична "благонадійність", тим легше вони піддаються математичній обробці, яка є унікальним матеріалом для виведення та перевірки статистичних гіпотез. Оскільки все більша кількість досліджень, присвячених вивченню та опису різних концептів, проводиться на матеріалі кількох мов і має, таким чином, порівняльно-зіставний характер, то активно застосовуються також методи контрастивної лінгвістики: саме в дзеркалі іншої мови можна помітити такі визнання концепту, які раніше привернули увагу, особливо чітко виявити національну специфіку концепту, а також побачити різницю між концептом і значенням слова. Виявлені при зіставленні мовних одиниць відмінності інтерпретуються як когнітивні відмінності вираженими ними концептами в різних національних концептосферах і формулюються на основі конкретних мовних когнітивних ознак у конкретній картині світу.

Проведене у статті дослідження вимагало застосування комплексної методики, яка складалася з проведення лексикографічного аналізу з використанням англійських словників (британських та американських), серед яких *Cambridge Dictionary*, *Oxford Learner's*

Dictionary, Merriam-Webster Dictionary, Longman Dictionary of Contemporary English, Collins Online Dictionary, Macmillan Dictionary; методу наскрізної вибірки лексичних одиниць медіатекстів, які відносяться до теми пандемії; проведення асоціативного та ідентифікаційного експериментів для визначення місця концепту PANDEMIC у лінгвістичній картині світу британців та американців; проведення семантичного й компонентного аналізу, які уможливили розподілення елементів концепту PANDEMIC на ядерні та периферійні. Відомо, що віддалені від ядра колокації перебувають на периферії поля й доповнюють картину вербалізації базової людської емоції в англійській мові: до них належать номінанти різних частин мови, іменники, прикметники, прислівники, словосполучення різних типів (атрибутивні, предикативні, об'єктні) та ономотопічні утворення. Ці одиниці розташовані шарами навколо ядра та можуть також розподілятися на близьку та далеку периферію.

На першому етапі було проведено лексикографічний аналіз лексеми *pandemic* у вищезазначених словниках, що уможливило визначити семантичне наповнення лексеми *pandemic*. За підсумками аналізу визначені наступні варіанти словникового лексичного значення *pandemic*:

1) *a disease that exists in almost all of an area or in almost all of a group of people, animals, or plants* [Cambridge Dictionary] (хвороба, що охопила майже весь географічний регіон, більшу частину населення, флори та фауни);

2) а) *an outbreak of a disease that occurs over a wide geographic area (such as multiple countries or continents) and typically affects a significant proportion of the population* (спалах захворювання, що відбувається на великій географічній території (наприклад, у багатьох країнах світу або на багатьох континентах), і, як правило, зачіпає значну частину населення);

б) *an outbreak or product of sudden rapid spread, growth, or development* (спалах або результат несподівано швидкого розповсюдження, зростання або розвитку чого-небудь) [Oxford Learner's Dictionary].

3) *a disease that affects people over a very large area or the whole world* (захворювання, що вражає населення великої території або всього світу) [Longman Dictionary].

Згідно зі словником *Merriam-Webster* [Merriam-Webster Dictionary], до найближчих синонімів лексеми *pandemic* належать такі лексичні одиниці: *epidemic* (епідемія), *pest* (зараза), *pestilence* (чума, епідемія), *plague* (чума, епідемія), *affection* (захворювання), *affliction* (недуга, хвороба), *ailment* (захворювання), *contagion* (інфекційне захворювання), *illness* (хвороба), *infection* (інфекція). У словнику *Macmillan Dictionary* синонімічний ряд слова *pandemic* представлений лексемами: *illness* (хвороба), *disease* (хвороба), *sickness* (захворювання).

Британська енциклопедія [Encyclopaedia Britannica] відносить словосполучення *disease outbreak* (спалах захворювання) як синонім до слова *pandemic*.

Отже, у всіх задіяних у дослідженні словниках PANDEMIC інтерпретується як серйозне захворювання, що поширюється на значні території та чинить негативний вплив на всі живі організми.

Синонімічний ряд, виокремлений за допомогою лексикографічних джерел, також характеризує пандемію як процес поширення інфекційного захворювання в межах певної території, як явище, що здатне стати причиною надзвичайної ситуації.

Залучення даних англійських словників дає змогу виокремити ядро і периферію для лексичного опису позначеного концепту на всіх рівнях: від слів і стійких описів до фразеологізмів. Таким чином, на підставі проведеного дефініційного аналізу видається можливим виокремити дві ключові ознаки пандемії: шкода для здоров'я і поширення на великі території. Саме ці ознаки входять до ядра концепту PANDEMIC.

На другому етапі було здійснено відбір лексем та фраз з медіатекстів британських [The Sun, The Daily Telegraph, The Guardian] та американських [New York Post, Daily News, USA Today] газет за березень – травень 2023 року, загальним обсягом 180 одиниць, які було класифіковано за наступними категоріями (подаються за алфавітним порядком):

- засоби індивідуального захисту/*individual protection items*;
- зміна звичного укладу життя/*changing of habits*;
- лікування інфекції/*infection treatment*;

– негативний вплив пандемії на бізнес і світову економіку/*negative influence on business and world economy*;

– позитивний вплив пандемії на бізнес і світову економіку/*positive influence on business and world economy*;

– поширення на великі території/*spreading over a vast territory*;

– соціальна ізоляція/*social isolation*;

– спонукання до вакцинації/*vaccination enforcement*;

– шкода для здоров'я/*harm to health*.

Одним із подальших методів дослідження був асоціативно-ідентифікаційний експеримент, процедура проведення якого передбачала два етапи:

1) письмове опитування експертів у формі асоціативного есе та узагальнення отриманих даних;

2) опитування за допомогою Гугл-форм.

В експерименті взяли участь 30 носіїв американського та британського варіантів англійської мови (по 15 носіїв кожного варіанта), які є представниками різних соціальних груп (викладачі, студенти, юристи, економісти, держслужбовці) і для яких рідною мовою є англійська. Час проведення експерименту: березень – травень 2023 року.

На першому етапі експертів попросили відповісти на запитання: *What associations do you have with the word "pandemic"?* (Які асоціації виникають у Вас зі словом "пандемія?") у вільній формі непідготовленого асоціативного есе, при цьому стиль написання та кількість слів не обмежувалися, а час було лімітовано 40 хвилинами.

Для участі у другому етапі експерименту необхідно було пройти за посиланням до Гугл-форми та визначити всі слова та словосполучення серед запропонованих 90 одиниць, що актуалізують концепт PANDEMIC: *Mark the words which you associate with the word "pandemic"*. (Відмітьте слова, які Ви пов'яжете зі словом "пандемія?"), а також позначити червоним кольором найбільш уживані номінанти концептів з їхньої точки зору. Отримані дані показують, що концепт PANDEMIC посідає важливе місце у свідомості носіїв англійської мови.

Наступним етапом проведеного дослідження був семантичний і компонентний аналіз лексичних одиниць, що репрезентують концепт

на різних рівнях: було визначено, які репрезентанти концепту відносяться до ядра і до периферії концепту, а також дослідити всі способи концептуалізації як переосмислення лексеми на різних рівнях (слова, словосполучення та фразеологізми).

Під час дослідження концепту доцільною є розробка моделі його лексико-семантичного поля. Проводиться аналіз лексем, що репрезентують концепт, і виявляється специфіка вербалізації цього ментального утворення. Саме репрезентанти, що перебувають на різних лексичних рівнях, уможливають визначення особливості об'єктивації концепту в англійській мові. Семантичне поле можна визначити як сукупність мовних одиниць, пов'язаних спільністю змісту, що відображають схожість явищ. Таким чином, дослідження передбачає вивчення слів і словосполучень, що входять до тематичного ряду "пандемія" і належать до відповідної області значень. Усі лексичні одиниці, виявлені під час аналізу, мають увійти в лексико-семантичне поле концептів, що вивчаються.

Під час аналізу репрезентацій концепту необхідно враховувати, що вони також виражають емоційний стан мовця, істотний компонент лінгвокультури, що вербалізується за допомогою певних емотивних мовних знаків. Крім того, під час вираження оцінки завжди очевидна емоція мовця, оскільки за допомогою емоції демонструється ставлення людини до будь-якого явища.

Незважаючи на можливості інтерпретації ментальних конструктів, слід також звернути увагу на таке явище, як відносність вираження думок, що виникають у свідомості мовця. З точки зору психолінгвістики, будь-яка думка спотворена під час звернення у вербальний знак. Таким чином, думка припиняє свій рух і не розвивається, коли вона набуває конкретної лексичної форми й застигає, коли приймає оболонку слова або словосполучення.

Результати. У результаті проведеного аналізу концепту PANDEMIC когнітивні ознаки було класифіковано за частотністю згадування їх в асоціативних есе, а також ідентифікацією експертами під час проведення експерименту наступним чином:

– шкода для здоров'я: *fever, cough, fatigue, loss of smell, shortness of breath, pneumonia, exposure etc.* (24 %);

– лікування інфекції: *coronavirus service, subcutaneous injections, intravenous infusion, supporting therapy, antiviral treatment etc.* (17 %);

– соціальна ізоляція: *quarantine, lockdown, isolation etc.* (15 %);

– спонукання до вакцинації: *vaccination, inoculation, restrictions etc.* (14 %);

– поширення на великі території: *the coronavirus outbreak, global spread, the spread of the virus etc.* (10 %);

– негативний вплив пандемії на бізнес і світову економіку: *severe global socioeconomic disruption, the largest global recession etc.* (9 %);

– зміна звичного укладу життя: *travel restrictions, cancellation of events, widespread supply shortages etc.* (6 %);

– засоби індивідуального захисту: *a medical mask, personal protective equipment, alcohol-based hand rub etc.* (4 %);

– позитивний вплив пандемії на бізнес і світову економіку: *mask selling, mass production etc.* (1 %).

До ядра концепту віднесено ознаки, які, за статистичним підрахунком перевищують 14% (<14%), а саме: шкода для здоров'я, лікування інфекції, соціальна ізоляція.

До складу ближньої периферії концепту PANDEMIC увійшли такі когнітивні ознаки, частотність згадування яких перевищує 5% (<5%): спонукання до вакцинації; поширення на великі території; негативний вплив пандемії на бізнес і світову економіку; зміна звичного укладу життя.

Далеку периферію концепту PANDEMIC становлять вторинні контекстні ознаки PANDEMIC, частотність згадування яких не перевищує 5% (<5%): засоби індивідуального захисту; позитивний вплив пандемії на бізнес і світову економіку.

Висновки. Вивчення різних значень концепту та його інтерпретаційного поля виявляє превалюючу кількість негативно оцінюваних

когнітивних ознак, до яких належать шкода для здоров'я, поширення на великі території, соціальна ізоляція, негативний вплив пандемії на бізнес тощо. Проте в окремих випадках проглядається позитивний вплив пандемії на життя суспільства. До таких когнітивних ознак належать боротьба з інфекцією та позитивний вплив пандемії на бізнес і світову економіку.

Одним із ядерних компонентів концепту PANDEMIC є уявлення про пандемію як про захворювання, що завдає відчутної шкоди здоров'ю й призводить до таких обмежень як соціальна ізоляція, а також протидія (лікування). Вторинні периферійні ознаки концепту PANDEMIC, як примушення до небажаних дій (вакцинація), негативний вплив пандемії на бізнес і світову економіку, зміна звичного укладу життя, як правило, апелюють до асоціативних ланцюжків у свідомості індивіда, що виникають унаслідок осмислення одиниці PANDEMIC через призму власного досвіду. Лексичні одиниці, що становлять далеку периферію інтерпретаційного поля концепту, дають змогу розширити межі когнітивної одиниці та сконструювати образ пандемії в медіатексті, де пандемія коронавірусу асоціюється з такими матеріальними ознаками, як використання засобів індивідуального захисту (медична маска як символ пандемії) та позитивний вплив пандемії на бізнес і світову економіку (компанії, які збагатилися через нові джерела прибутку).

Таким чином, найбільш значущими ознаками концепту PANDEMIC визначені ті, що пов'язані зі шкодою для здоров'я, лікуванням, ізоляцією та вакцинацією, найменш значущою – позитивний економічний ефект.

У перспективі планується проведення зіставлення ознак концепту PANDEMIC з урахуванням варіантів англійської мови (британський, американський) та порівняльний аналіз досліджуваного концепту у свідомості британців та американців.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бахрушин В. Є. *Методи аналізу даних*. Класичний приватний університет. Запоріжжя : КПУ, 2011. 268 с.
2. Бацевич Ф. С. *Нариси з лінгвістичної прагматики* (монографія). Львів : ПАІС, 2010. 336 с.
3. Голобородько К. Ю. Лінгвістичний статус концепту. *Харківський державний педагогічний університет ім. Г. С. Сковороди*. Культура народів Причорномор'я. С. 49–57. Харків : ХДПУ, 2012.
4. Загнітко А. П. Класифікаційні типології концептів. *Лінгвістичні студії : зб. наукових праць*. Донецький нац. ун-т; наук. ред. А. П. Загнітко. Донецьк : ДонНУ, 2010. Вип. 21. С. 12–21.
5. Лисиченко, Л. А. Лексико-семантичний вимір мовної картини світу. Харків: Основа, 2009. 191 с.

6. Макарук Л. Л. Мультиmodalність сучасного англomовного масмедійного комунікативного простору. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 424 с.
7. Огуй О. Д. Мовна картина світу: проблема організації складників. *Мовознавство*. No 4. 2013. С. 15–26.
8. Приходько А. М. Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики. Запоріжжя: Прем'єр, 2008. 332 с.
9. Радзівєвська Т. В. *Дискурсивні простори: історико-лінгвістичний вимір* (монографія). Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України. Київ : Інформ.-аналіт. агентство, 2018. – 323 с.
10. Селіванова О. О. *Основи теорії мовної комунікації*. Черкаси: Видавництво Чабаненко Ю.А., 2011. 350 с.
11. Шевченко І. С. Концепти комунікативної поведінки та дискурс. В *Вісник ХНУ імені В.Н. Каразіна. Серія: Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов (76)*, 15–20, 2013.
12. Evans, V. (2009). *How words mean: lexical concepts, cognitive models, and meaning-construction*. Oxford : Oxford University Press.
13. Gallese V., & Lakoff, G. (2005). The Brain's Concept: The Role of the Sensory-Motor System in Conceptual Knowledge. *Cognitive Neuropsychology*, 22(3/4), 455-479. <https://doi.org/10.1080/02643290442000310>
14. Hartley, J. (2020). *Communication, cultural and media studies: the key concepts*. Routledge.
15. Shkvorchenko, N., Hromovenko, V., & Sharapanovska, Y. (2021). The concept of "pandemic" in modern English-language political discourse. *Amazonia Investiga*, 10(46), 225 – 233. <https://doi.org/10.34069/AI/2021.46.10.23>.

ДЖЕРЕЛА

1. *Cambridge Dictionary* <https://dictionary.cambridge.org/>
2. *Oxford Learner's Dictionary* <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/>
3. *Merriam-Webster Dictionary* <https://www.merriam-webster.com/>
4. *Longman Dictionary of Contemporary English* <https://www.ldoceonline.com/>
5. *Encyclopaedia Britannica* <https://www.britannica.com/>
6. *The Sun* <https://www.thesun.co.uk/>
7. *The Daily Telegraph* <https://www.telegraph.co.uk/>
8. *The Guardian* <https://www.theguardian.com/>
9. *New York Post* <https://nypost.com/>
10. *Daily News* <https://www.dailynews.com/>
11. *USA Today* <https://www.usatoday.com/>

REFERENCES

1. Bakhrushyn V. Ye. Metody analizu danykh [Data analysis methods]. Kласychnyj pryvatnyj universytet. Zaporizhzhya : KPU, 2011. 268 s. (in Ukrainian)
2. Batevych F. S. Narysy z lingvistychnoyi pragmatyky [Essays on linguistic pragmatics]. (monografiya). Lviv : PAIS, 2010. 336 s. (in Ukrainian)
3. Goloborod'ko K. Yu. Lingvistychnyj status kontseptu [Linguistic status of the concept]. Kharkivskyj derzhavnyj pedagogichnyj universytet im. G. S. Skovorody. Kultura narodiv Prychornomor'ya. S. 49–57. Kharkiv : KhDPU, 2012. (in Ukrainian)
4. Zagnitko A. P. Kласyfikacijni typologiyi kontseptiv [Classification typologies of concepts]. Lingvistychni studiyi : zb. naukovykh prats'. Donetskij nacz. un-t; nauk. red. A. P. Zagnitko. Donecz'k : DonNU, 2010. Vy`p. 21. S. 12–21. (in Ukrainian)
5. Lysychenko, L. A. Leksyko-semantychnyj vymir movnoyi kartyny svitu [Lexico-semantic dimension of the linguistic world picture]. Kharkiv : Osнова, 2009. 191 s. (in Ukrainian)
6. Makaruk L. L. Multymodalnist' suchasного angломовного масмедійного комунікативного простору [Multimodality of the modern English-language mass media communication space]. Lutsk : Vezha-Druk, 2018. 424 s. (in Ukrainian)
7. Oguj O. D. Mовна kartyna svitu: problema organizaciyi skladnykiv [The linguistic picture of the world: the problem of organising components]. *Мовознавство*. No 4. 2013. S. 15–26. (in Ukrainian)
8. Prykhodko A. M. Kontsepty i kontseptosystemy v kognityvno-dyskursyvnij paradygmi lingvistyky [Concepts and concept systems in the cognitive-discursive paradigm of linguistics]. Zaporizhzhya : Prem'yer, 2008. 332 s. (in Ukrainian)
9. Radzivevska T. V. Dyskursyvni prostory : istoryko-lingvistychnyj vymir (monografiya) [Discursive spaces: the historical and linguistic dimension]. Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України. Київ : Інформ.-аналіт. агентство, 2018. 323 с. (in Ukrainian)
10. Selivanova O. O. *Основи теорії мовної комунікації* [Fundamentals of the theory of language communication]. Cherkasy : Chabanenko Yu. A., 2011. 350 s.

11. Shevchenko I. S. *Koncepty komunikatyvnoyi povedinky ta dyskurs* [Concepts of communicative behaviour and discourse]. *V Visnyk KhNU imeni V.N. Karazina. Seriya: Inozemna filologiya. Metodyka vykladannya inozemnykh mov* (76), 15–20, 2013.
12. Evans, V. (2009). *How words mean: lexical concepts, cognitive models, and meaning-construction*. Oxford : Oxford University Press.
13. Gallese V., & Lakoff, G. (2005). The Brain's Concept: The Role of the Sensory-Motor System in Conceptual Knowledge. *Cognitive Neuropsychology*, 22(3/4), 455-479. <https://doi.org/10.1080/02643290442000310>
14. Hartley, J. (2020). *Communication, cultural and media studies: the key concepts*. Routledge.
15. Shkvorchenko, N., Hromovenko, V., & Sharapanovska, Y. (2021). The concept of "PANDEMIC" in modern English-language political discourse. *Amazonia Investiga*, 10(46), 225 – 233. <https://doi.org/10.34069/AI/2021.46.10.23>.

SOURCES

1. *Cambridge Dictionary* <https://dictionary.cambridge.org/>
2. *Oxford Learner's Dictionary* <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/>
3. *Merriam-Webster Dictionary* <https://www.merriam-webster.com/>
4. *Longman Dictionary of Contemporary English* <https://www.ldoceonline.com/>
5. *Encyclopaedia Britannica* <https://www.britannica.com/>
6. *The Sun* <https://www.thesun.co.uk/>
7. *The Daily Telegraph* <https://www.telegraph.co.uk/>
8. *The Guardian* <https://www.theguardian.com/>
9. *New York Post* <https://nypost.com/>
10. *Daily News* <https://www.dailynews.com/>
11. *USA Today* <https://www.usatoday.com/>

YU. V. SHARAPANOVSKA

*Postgraduate Student at the Department of Romance and German Philology
and Foreign Language Teaching,
International Humanitarian University, Odesa, Ukraine
E-mail: yuliia.sharapanovskaya@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-5397-2941>*

THE CONCEPT OF PANDEMIC IN THE ENGLISH-LANGUAGE MEDIA DISCOURSE

The concept of PANDEMIC has developed rapidly over the past three years and is being actively studied at the verbal and paraverbal levels by linguists from different countries. The essence of the concept as a mental formation has changed significantly during the SARS-2019 coronavirus pandemic, which has affected various aspects of human life, leading to changes in the linguistic composition on the lexical, grammatical and other linguistic levels. This influence is especially noticeable in English, which has served as a vocabulary source for other languages with units related to the coronavirus infection spread. The study of the PANDEMIC concept requires multifaceted approaches and the use of a comprehensive methodology. The studied concept belongs to the category of universal concepts, but different linguistic cultures have certain peculiarities of its perception. The concept structure is developed by defining its core and peripheral layers on the basis of lexicographic analysis, as well as associative and identification experiments. The concept core contains the most typical and commonly used components that belong to the concept base, while the periphery is formed by more generalised, abstract and non-obvious components that form the concept interpretive field and depend on the linguistic culture as well as on individual mental interpretations. The central place in the concept structure belongs to the main concept, which is called the core of this concept, and specific national, cultural and personal concepts are placed on the periphery. The concept structure is a combination of conceptual, figurative and evaluative components, which are interconnected and interdependent. Experimental methods of concept research, such as associative and identification experiments, provide specific information of an individual, emotional and evaluative nature, and reveal its most significant components. The conceptual component takes into account the main semantic elements of the concept, whereas the figurative and evaluative component takes into account its value and semantic parameters. The concept formation is based on its associative relations and peculiarities of cultural

and historical formation of linguistic culture. The differences revealed by the comparison of linguistic units are interpreted as cognitive differences in the concepts they express in different national conceptual spheres and are formulated on the basis of specific linguistic cognitive features in a particular world picture. The use of these dictionaries makes it possible to distinguish the core and periphery for the lexical description of the designated concept at all levels: from words and stable descriptions to phraseological units. When studying a concept, it is advisable to develop a model of its lexical and semantic field. The semantic field can be defined as a set of linguistic units connected by common content that reflect the similarity of phenomena. As a result of the PANDEMIC concept analysis, the cognitive features were classified according to the frequency of their mention in associative essays, as well as their identification by experts during the experiment. The most significant features of the concept of PANDEMIC are those related to health damage, treatment, isolation and vaccination, and the least significant are positive economic effects.

Key words: concept, pandemic, lexical-semantic group, nuclear layer, peripheral layer, verbal representation, cognitive features.